

Preek 9 januari 2022 Stadskanaal PGS Postraatkerk *De jas die ons past*
zondag 'Doop van de Heer'
ds. Harmen Jansen, Drachten

'Wie bent u? Als u niet de Messias bent en ook niet de wedergekomen profeet Elia?' 'Wat zegt u? Ook niet de grote profeet bij uitstek, Mozes?'

En wie zijn wij? Gemeente van de Heer, beste mensen van Stadskanaal. Naar deze zondag heb ik uitgekeken omdat het een mooie kans zou zijn om beter zicht te krijgen op wie u bent, protestantse gemeente van Stadskanaal op zondagmorgen. En omgekeerd u van mij misschien door wat u las en mijn fotootje erbij. Daar komt helaas nu niet veel van.

Maar na een paar maanden van contacten weet ik wel iets van u.

Een stukje van het antwoord is: U bent een gemeente met wat wrijving over de beste manier om te zorgen dat de PGS toekomst heeft. Tegelijk vervullen allerlei mensen taken en verrichten ze activiteiten voor oud en met jong, ook in coronatijd. Lijken we dan nog wat op Johannes de Doper in het evangelie? Als we aandacht trekken en nieuwsgierigheid, zijn we dan een getuigenis?

Hij is getuige. Niet zelf het licht van de wereld, niet zelf het vleesgeworden woord van God, niet zelf de Messias die redding brengt. Maar wel een getuige. In zijn geval zelfs de eerste, de man die het primaat heeft, de eerste zegsman. *Zie het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt*, legt de evangelist hem als getuigenis in de mond, en *Zoon van God*. Zo meteen gevolgd door allerlei andere woorden die het geheim van Jezus van Nazareth, het Godsgeheim proberen te vangen.

Was dat niet precies ook de rol en de roeping van een kerk? Wat voor bordje er ook aan de buitenmuur hangt, welke bijzondere identiteit ze zichzelf graag ook aanmeet om zich te onderscheiden van anderen, niet streng hervormd, niet katholiek, niet baptist, maar protestant. Getuige zijn!

Het is net als met misdaden of ernstige ongevallen. Als er geen getuigen komen opdagen die met hun verhaal licht werpen op wat er voorgevallen is, valt het vaak moeilijk vast te stellen wat, en of er wel iets gebeurd is. Als er geen getuigen zijn, valt het moeilijk vast te stellen of er wel zoiets is als een goddelijke ingreep in de geschiedenis met de naam Jezus Christus, dat er iets is als een heilzame invloed in mensenlevens die we Heilige geest kunnen noemen, of macht van de liefde, of God, of hoe we het dan ook gaan noemen. Als er geen getuigen van zijn kan het spoor van geloof, hoop en liefde niet worden opgemerkt. De wereld geeft getuigen van Jezus Christus nodig, van de boodschap van het evangelie, van de grote waarde, de heilzame betekenis van het christelijk geloof.

Een bijzonder voorbeeld van de waardering dat een oprecht getuigenis kan wekken kregen we denk ik bij de jaarwisseling cadeau. Met ontroering was er overal in de wereld kennis genomen van het overlijden van Desmond Tutu, Anglikaans bisschop in Kaapstad. Misschien hebben sommigen op nieuwjaarsdag gekeken naar zijn uitvaart.

Bisschop, geestelijke, christen. Prophet, Preacher, Prayer. Wat heeft hij aangeklopt op deuren van machthebbers en kerkleiders! Want het christendom wist dat alle mensen gelijkwaardig zijn, maar het had er niet naar geleefd. En zeker in Zuid-Afrika niet. Zeker niet de blanke protestanten die er met onze taal en onze gereformeerde theologie waren komen wonen, racistische theologie.

Als een eigentijdse Johannes de Doper heeft hij profetisch getuigt, en belangrijke thema's van het Evangelie aangekaart. Gelijkwaardigheid van ras en kleur of seksuele geartheid. De noodzaak om onrecht te benoemen, onder ogen te zien en naast de slachtoffers van onrecht te staan, ook als het bijvoorbeeld het Palestijnse volk betrof, ongeacht wat andere christenen met eenzijdige Israëlliefde ervan vonden. Het zware werk geleid van de commissie voor waarheid en verzoening, in een poging om zonder dure en eindeloze strafprocessen van een verschrikkelijk verleden los te komen, een weg van herstel van verhoudingen in een ontwrichte samenleving zoeken, door verzoening tussen daders en slachtoffers mogelijk te maken. Hoopgevend en inspirerend dat zo iemand over de hele wereld erkend wordt. Misschien ook omdat niemand zo mooi heeft voorgeleefd met zijn heupwiegende dans en zijn uitbundige lach, dat hoe lastig mensen het ook kunnen maken, hoeveel pijn en verdriet er ook verwerkt moet worden, het toch een vreugdevolle zaak is om met het goede bezig te zijn, om te geloven in het goede van God.

Wie bent u? Zijn wij getuigen van de Heer?

De wereld heeft het nodig, ook in 2022. Mensen die niet deserteren - een soldaat die weg loopt is een deserteur. En zeg niet dat corona het onmogelijk maakt, want juist ook de manier waarop we daarmee omgaan kan een getuigenis zijn. Gewoon dit: dat we moeite doen om week na week toch iets van een kerkdienst te houden, de Bijbel open, woorden zoeken voor wat ons overkomt, voorbede voor elkaar doen, en de netwerken van contacten in stand houden en zo nodig intensiveren om zo mogelijk lasten te verlichten. Dat we als het linksom niet kan, dan rechtsom wegen proberen te vinden om kerk zijn vorm te geven ook met jongeren en kinderen en hun ouders, of dat sommige straks ergens in de wereld handen uit de mouwen te steken bij een project.

Getuigen is ook, een dam opwerpen tegen de neiging tot grof geweld als overheidsmaatregelen hen niet zinnen en dus niet meedoen met boos gekrijts.

Getuigen is ook durven hopen dat het anders kan met de manier waarop we onze aarde bewonen, en dat er toch nog een leefbare toekomst mogelijk is, en daarom de weg inslaan van een duurzamer leven, ook als dat persoonlijk echt wat kost.

Een klein stukje uit een oudere preek van deze moderne zwarte Johannes de Doper:

'God vraagt ons zijn partners te worden bij het creëren van een nieuw soort samenleving. Waar ieder mensenleven telt. Waar mensen belangrijker zijn dan materiële zaken, belangrijker dan bezit. Waar een mensenleven niet alleen wordt gerespecteerd, maar mensen ook op eerbied en bewondering kunnen rekenen; waar mensen zich veilig voelen en geen honger lijden, niet lijden aan ziekte en gebrek aan kennis; een samenleving waarin meer tederheid is, meer zorg, meer bereidheid om te delen, mee mededogen, meer vrolijkheid; een wereld waarin vrede heerst en geen oorlog'.

Mooi dat de vier protestanten Segers, Hoekstra, Kaag en Rutte dit letterlijk hebben overgenomen in hun programma: ieder mens telt. Maar geen regering kan zo'n samenleving maken zonder ons.

En mij treffen Tutu's woorden *tederheid, mededogen, bereidheid om te delen*.

Bereidheid om te delen: zoals de man in Den Haag die zijn huizenbezit deelde met buurtgenoten zonder veel centen.

Getuigen van Christus gaat ook over de verhalen doorvertellen over de liefde en het medegogen van Christus.

Het gaat over aandachtsvol meeleven bij ziekte en ouderdom, bij moeilijkheden in het gezin, worstelingen met een depressie, onzekerheden over het werk.

Het gaat over kijken wat we kunnen doen bij armoede, leven met beperkingen.

Het gaat over eerbied en respect rond iemands levenseinde.

Het gaat over mededogen en geduld met de naaste die met onverwachte veranderingen in het leven niet goed raad weet en zich daardoor misschien niet prettig gedraagt.

En is dat dan ons pakkie an? In de lezing uit Efeziërs is sprake van de weg gaan van goede werken. We zijn door God geschapen in Christus Jezus om het goede werk te doen dat hij heeft voorbereid. Het spoor is om zo te zeggen uitgezet, de weg is gebaad, de bewegwijzering op orde, en God heeft ons in ons nekvel gepakt en ons op het spoor gezet en nu vooruit dan.

En eigenlijk staat het in het Grieks nog een beetje anders. Je bent gemaakt om in de goede werken te wandelen. Goede werken zijn je wandelschoenen, of misschien wel je kleding, je tenu. Of we in die schoenen willen staan, of we die jas willen aantrekken. Van geloof, ook al gaat het soms tegen allerlei gevoelens van twijfel, van moedeloosheid in, van boosheid misschien wel over het gedoe dat je met medegelovigen kunt hebben. Van de liefde, ook al betekent het dan dat je die lastige klant niet mag afschrijven als medemens die jou zo hard valt omdat je geen vaccinweigeraar wil zijn. Van de hoop..

En zeg niet dat dit pakkie an een saai uniform is. God doet aan personalisatie en niet aan confectie. We hoeven niet allemaal op dezelfde manier te geloven. Toen ik eens met een paar mensen samen een doophemd maakte voor eigen bezit of eigen gebruik, als creatieve manier van bezig zijn met verf en lapjes om iets te maken dat je geloof uitdrukt in stof, maakte een gemeentelid een jasje met daarover een doorzichtige stof. Ze wilde zeggen: als christelijk geloof, christen zijn, een soort tweede natuur moet worden, dan hoop ik dat het de persoon die ik ben, met mijn beperkingen, talenten, bijzondere trekken, niet verstopt, maar dat die daardoorheen mag blijven schijnen.

En het is ook niet een strak keurslijf, waarin dat geloof ons laat bewegen.

Misschien kent u dat verhaal wel van de kleermaker die op bestelling een op maat gemaakt pak in elkaar zette. Toen de klant het aantrok, leek het eerst best geslaagd te zijn. De stof was prachtig. Maar eenmaal thuis vond de vrouw dat het jasje wat slobberig hing. Terug naar de kleermaker. Ach meneer, valt best mee, u moet uw buik ook wat meer vooruitsteken. Daarna zagen ze dat het aan een schouder toch wat scheef zat. Meneer, u moet die schouder toch wat meer omhoog doen. Maar gaandeweg waren toch ook de pijpen aan de korte kant. Meneer dit pak is niet om in te zitten, het is om te staan, en dan met de benen strak recht op.

Volgens de regering horen kledingzaken niet tot de essentiële winkels. We mogen nu al enkele weken lang geen nieuwe kleren passen en kopen, of je moet een bezorgbusje laten voorrijden met een online besteld pakketje. We moeten het vooral doen met de garderobe die we al hadden. Laten we vooral het doopkleed niet vergeten te dragen, onzichtbaar onder onze kleren misschien wel zoals vrome joodse mannen hun gebedskleed vaak onder een jasje dragen, je ziet het alleen aan de kwastjes. Dat jasje van geloof, hoop en liefde, dat soepel kan vallen omdat we niet allemaal dezelfde beleving, dezelfde gevoelens, dezelfde smaak hoeven te hebben, ook als we afgaan op dezelfde Stem en putten uit dezelfde Bron.

En dan komt het vast ook wel goed met de puzzel rond de organisatie en de gebouwen en het beleid van de gemeente. Ik kon het niet laten om ook de woorden uit Efeziërs te laten klinken waarop de naam van een van de kerkgebouwen is gebaseerd. Over naaiwerk en kleden gesproken, mag ik misschien herinneren aan de prachtige reeks wandkleden gemaakt bij dat bijbelvers over Christus als de hoeksteen. Zijn we getuigen van Christus dan zijn we allemaal

Hoeksteners, ook als we geen deel uitmaakten van de gemeente die daar zo lang gewoond heeft. En dan laten we niet toe dat het cement afbrokkelt dat ons als levende stenen in het geheel van de Kerk met een grote K aan elkaar verbindt. We weten dan dat God niet getrouwd is aan gebouwen en ook niet aan de kerkelijke organisatie die we met elkaar in elkaar hebben getimmerd. En als we ons wat ruw gestoten hebben aan anderen, dan laten we dat niet overheersen.

God vraagt ons zijn partners te worden bij het creëren van een nieuw soort samenleving.

Waar ieder mensenleven telt

Het gaat vast lukken.